

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ»**

**Харків
2020**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
УСФЕРІ ЮСТИЦІЇ»**

для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

**Харків
2020**

Методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування у сфері юстиції» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад. О. Б. Червякова. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 51 с.

У к л а д а ч О. Б. Червякова

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2020

В С Т У П

Навчальна дисципліна «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування у сфері юстиції» викладається з **метою**: (а) закріплення, розширення й поглиблення знань студентів щодо існуючих засобів інформаційного забезпечення публічного адміністрування, правових засад формування й обігу інформаційних ресурсів в органах державної влади і місцевого самоврядування; (б) забезпечення як доступу громадян до публічної інформації, правових основ застосування інформаційних технологій в діяльності органів публічного адміністрування, так і інформаційної безпеки особи, суспільства і громадянина; (в) ознайомлення зарубіжного досвіду використання ІКТ органами державної влади й місцевого самоврядування; (г) вироблення у студентів вмінь самостійно аналізувати основні системи інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування, механізми обміну інформацією як комунікаційних процесів, а також навичок використання можливостей ІКТ у майбутній практичній діяльності; (д) формування уявлення про інформаційну культуру й інформаційну безпеку особи, суспільства та держави.

Крім того, під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають засвоїти основні поняття у сфері інформаційного забезпечення публічного адміністрування, нормативно-правового забезпечення доступу до публічної інформації, режими обігу інформації, впровадження електронного урядування, правові основи безпекознавства в інформаційній сфері, ознайомитися із зарубіжним досвідом інформаційного забезпечення публічного адміністрування.

Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- вивчити актуальні проблеми теорії інформаційного права і її складника – інформаційного забезпечення публічного адміністрування;

- встановити прикладні проблеми обігу інформації в органах державної влади й місцевого самоврядування, її адміністративно-правових режимів і гарантій їх забезпечення з огляду на практичну діяльність сфери публічного адміністрування;

- провести порівняльно-правовий аналіз досвіду інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування у різних країнах і з'ясувати можливості його запозичення і використання в Україні.

Під час опанування навчальної дисципліни студенти також мають отримати навички складання необхідних управлінських і процесуальних документів, які використовуються у діяльності органів публічного адміністрування, вміння аналізувати управлінську інформацію і приймати обґрунтовані рішення. На підставі фабул конкретних управлінських ситуацій, які виникають у правозастосовній практиці, студенти мають відпрацювати практичні навички їх вирішення, навчитися професійно реагувати на конкретні події, що можуть мати місце за конкретних обставин, а також навчитися складати проекти відповідних процесуальних документів і аналізувати їх. Усе це пропонується проводити у формі ділової гри.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
адміністративного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № 1 від 28.08.2020 р.)

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**Тема 1. Публічне адміністрування й публічна служба
в умовах розвитку інформаційного суспільства.
Загальні положення забезпечення інформаційними
ресурсами сфери публічного адміністрування**

Інформаційне суспільство : поняття, ознаки й етапи формування. Поняття і класифікація інформаційних ресурсів у сфері публічного адміністрування. Документ як первинна структурна одиниця інформаційних ресурсів. Система і принципи інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування. Види інформації, яка використовується у сфері публічного управління. Вимоги, які висуваються до інформаційної культури публічних службовців. Етичні засади інформаційної діяльності в органах публічного адміністрування.

**Тема 2. Документ як первинна структурна одиниця
інформаційних ресурсів. Інформаційна культура
публічних службовців**

Поняття й основні функції документів – матеріальних носіїв, що містять інформацію. Різновиди форм і видів документів й особливості їх обігу. Сучасні тенденції документообігу в органах публічного управління.

Вимоги, які пред'являються до інформаційної культури

публічних службовців сформульовані, перш за все, у Законах «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про захист персональних даних». Зв'язок їх положень з етичними засадами інформаційної діяльності в органах публічного адміністрування.

Тема 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування

Поняття і принципи забезпечення доступу до інформації, яка обертається в органах публічного адміністрування. Види режимів обігу інформації. Публічна інформація: поняття й порядок доступу до неї. Персональні дані й засоби їх захисту. Міжнародні стандарти доступу до публічної інформації й захисту персональних даних. Судова практика у сфері захисту інформаційних прав громадян.

Тема 4. Державне управління цифровою трансформацією й напрями вдосконалення державної служби

Поняття «цифрова трансформація», мета її запровадження в Україні.

Концепція розвитку цифрової економіки й суспільства України на 2018–2020 р. Основні цілі цифрового розвитку. Принципи цифровізації, їх зміст. Головні напрями цифрового розвитку України (освіта, е-демократія, державна служба, життєдіяльність міст та ін.). Роль Міністерства цифрової трансформації України в забезпеченні формування й реалізації державної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Тема 5. Теоретичні, правові й технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні

SMART-місто як сучасна модель суспільної трансформації. Міжнародний досвід розвитку «розумних міст» (досвід Сінгапуру, Амстердаму, Чикаго та ін.). Концепція розвитку «розумних міст» в Україні.

Правові й технологічні основи розвитку «розумних міст» в Україні в контексті кращих світових практик.

Тема 6. Електронне урядування: сутність, шляхи й напрями реалізації. Електронна взаємодія органів публічної влади й електронний документообіг як складові електронного урядування

Електронне урядування як інструмент розвитку інформаційного суспільства. Принципи і завдання е-урядування. Законодавче й організаційне забезпечення розвитку електронного урядування в Україні. Електронний уряд як головний складник електронного урядування. Форми реалізації електронного уряду. Е-демократія.

Тема 7. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

Загальні засади й підстави адміністративної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. Склад адміністративних правопорушень і порядок провадження у справах такої категорії. Аналіз судової практики розгляду справ про адміністративні правопорушення в інформаційній сфері.

Список нормативно-правових актів і літератури

Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. № 2657 ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 86.

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 1. Ст. 1.

Про звернення громадян (ст. 23¹): Закон України від 05.10.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 257.

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.04.94 р. № 80/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.

Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1994 р. № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 22–23. Ст. 199.

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвал. розпорядженням КМУ від 15.05.13 р. № 386-р. URL : [//zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386—2013](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386—2013)

Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр.: Закон від 09.01.2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 12. Ст. 102.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-р>.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-р>.

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п>.

Про затвердження Концепції «КИЇВ СМАРТ СІТІ 2020»: рішення Київської міської ради від 21.11.2017 р. № 500/3507. URL: kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2nst/2cb8.nst/2cb8

Програма діяльності Кабінету Міністрів України, схвал. Постановою Верховної Ради України від 04.10.2019 р.

№ 188-1X. *Голос України*. 2019, 12 жовтня.

Про електронні довірчі послуги: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 400.

Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27. Ст. 181.

Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. *Офіційний вісник України*. 2004. № 44. Ст. 2895.

Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>

Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3/2002. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 15.03.2016 р. № 96/2016. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р. № 2250-р. URL: <https://zakon/rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-p.#Text>.

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon/rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п>.

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: наказ Держкомінформу України, Держкомзв'язку та ін-

форматизації; Порядок від 25.11.2002 р. № 327/225 (із змін., внесеними згідно з наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення від 16.02.2015 р. № 24/26. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>

Про схвалення Концепції впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 р. № 839-р. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 5 грудня.

Порядок інформаційного обігу між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2017 р. № 878. *Урядовий кур'єр*. 2017. 24 листопада.

Деякі питання документування управлінської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.2018 р. № 55. *Урядовий кур'єр*. 2018. 7 березня.

Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. *Урядовий кур'єр*. 2018. 16 травня.

Порядок проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 432. *Урядовий кур'єр*. 2018. 6 червня.

Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2017 р. № 833. *Урядовий кур'єр*. 2017. 15 листопада.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon/rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.1999 р. про систему електронних підписів, що застосовуються в межах Співтовариства. *Офіційний журнал* L 013,19/01/2000. С. 0012-0020.

Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 8 червня 2000 р. про деякі аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку. *Офіційний журнал* L 178, 17.07.2000. С. 0001-0016.

Типовой закон об электронной торговле Комиссии ООН по праву международной торговли от 16.12.96 г. URL: www.un.org.

Абраменко Ю. Ю., Чикаренко І. А. Зарубіжний досвід урядування та проблеми його імплементації в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: [електрон. зб. наук. пр.]. Вип. 2(2). 2009. URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ayyypiu.pdf>

Архіпова Є. О. Електронне урядування як форма організації державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*: [електрон. фак. вид.]. 2015. № 5.

Битяк Ю. П., Червякова О. Б. Організаційно-правові засади державного управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Право України*. 2012. № 3–4. С. 147–166.

Боднар І. Інформаційне право країн західної Європи. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 6. С. 34–38.

Брижко В. М., Радянська А. І., Швець М. Я. Порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України законодавству ЄС у сфері персональних даних. Київ: Тріумф, 2006. 256 с.

Гордийчук М. Особенности правового регулирования электронного документооборота в постсоветских государствах. *Legea si viata*. januarie. 2016. С. 27–31.

Каложний Р. А., Марценюк А. Г. Предмет та методи інформаційного права. *Правова інформатика*. 2008. № 3. С. 5–9.

Кафтя А. А. Інформаційне право як галузь права: плюралізм наукових підходів. *Право і суспільство*. 2015. № 5–2. С. 148–153.

Коломоєць Т. О., Гришак С. В. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу: монографія. Дніпропетровськ, НГУ. 2013. 164 с.

Кохановська О. В. Правове регулювання у сфері інфор-

маційних відносин: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2001. 212 с.

Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації» / за заг. ред. Д. Котляра. Київ: Вид. «Відродження», USAID. 2012. 335 с. URL: www.president.gov.ua/storage/j-filesstorage/00/01/28/7dd/95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/pdf

Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник; Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, 2014. 72 с. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>

Ткаченко В. Принципы информационного законодательства: настоящее время и перспективы развития. *Leges si viata*. jule. 2016. С. 123–127.

Цимбалюк В. Методологія інформаційного права як комплексної галузі юридичної науки (засадничі принципи положення). *Правова інформатика*. 2007. № 3. С. 40–51.

Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики): монографія. Київ: Освіта України, 2010. 388 с.

Информационное общество: сб. Москва: ООО Издательство АСТ, 2004. 507 с.

Эндрю Кин. Ничего личного. Как социальные сети, поисковые системы и спецслужбы используют наши персональные данные / пер. с англ. Москва: Альпина Паблишер, 2016. 224 с.

Мануель Кастельс. Интернет Галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ: Ваклер, 2007. 290 с.

Ханс-Дітер Кюблер. Міфи про суспільство знань. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 264 с.

Андрієнко А.О. Концепція «розумного міста»: уточнення ключових понять у контексті забезпечення розвитку великого муніципального утворення. *Аспекти публічного правління*. Т. 6. № 8. 2018. С. 24–34.

Воронкова В. Г., Романенко Т. П., Андриякайтене Регіна. Генеза від інформаційного суспільства до «SMART-суспільства» в контексті історичної еволюції сучасного світу: теоретико-концептуальний контекст. *Гілея: науковий вісник*.

36. наук. пр. Київ: Гілея, 2017. Вип. 116(1). С. 128–133.

Малюхов О. С., Гайдученко С. О. SMART-місто як сучасна модель суспільної трансформації. URL: [eprints/kname.edu.ua/51022/1/ilovepdf_com-173-175pdf](https://eprints.kname.edu.ua/51022/1/ilovepdf_com-173-175pdf)

Маматова Т. В. Концепція «розумної територіальної громади» в контексті забезпечення інтелектуалізованого місцевого розвитку. *Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад*. Дніпро, 2019. С. 1–3.

Мужанова Т.М. «Розумне місто» як інноваційна модель управління. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 2 (20). С. 116–122.

Пінь А. М. Концепція розумного міста в контексті розвитку інноваційного управління. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. Вип. 4. 2018. С. 115–118.

Позднякова А. М. Впровадження концепції розумних сталих міст в Україні: особливості та рекомендації. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 2 (70). 2019. С. 49–57.

Попова А. О. Світовий досвід та можливості імплементації SMART-технологій в містобудування України *Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє*: матеріали Наук.-практ. інтернет-конф.; КНЕУ, березень 2017. С. 248–251.

Титаренко О. Кібербезпека «розумного» міста. URL: www.dnnapa.dp.ua/konf/konf_dridu

Тур О. В. Концепція розумного міста як основа забезпечення сталого розвитку територій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 4 (15). С. 297–300.

Дем'янчук Ю. В. Функціональність влади в інформаційному суспільстві. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 1(7). С. 13–20.

Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування: навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 176 с.

Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилияєв та ін.; за ред. А. Г. Семенченка. Київ, ОБСЄ, 2012. 266 с.

Семчук І. В., Мазур В. Г. Електронне управління в органах місцевої влади: стан і шляхи вдосконалення. *Теорія та*

практика державного управління. 2013. Вип. 2. С. 106–112.

Тітов С. В., Тітова О. В. Web-сайти органів місцевого самоврядування як складова впровадження е-врядування в Україні. *Вісник ХДАК*: зб. наук. пр. Харків: ХДАК, 2012. Вип. 39. С. 144–153.

Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики: монографія / Р. А. Калюжний, В. О. Шамрай, М. Я. Швець та ін.; за ред. Р. А. Калюжного та В. О. Шамрая. Київ: КВІЦ, 2002. 296 с.

Інформаційне суспільство. Дефініції / В. М. Брижко, О. М. Кальченко, В. С. Цимбалюк та ін. Київ: Інтеграл, 2002. 220 с.

Ватковська М.Г. Розвиток електронного урядування у сфері освіти. URL :www.dridu.dp.ua

Досвід зарубіжних країн щодо розробки та реалізації програми електронного урядування : уроки для України. URL: zerna.at.ua

Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування: навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 176 с.;

Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилиєв та ін.; за ред. А. Г. Семенченка. Київ: ОБСЄ, 2012. 266 с.

Матвійчук Л. О. Досвід електронного державного управління Республіки Казахстан. URL: irbis-nbuv.gov.ua

Матвійчук Л. О. Досвід електронного оподаткування в Естонії та можливості його адаптації в Україні. URL: irbis-nbuv.gov.ua

Матвієнко І. В. Роль інформаційно-комунікаційних впливів у процесі впровадження електронного урядування в зарубіжних країнах: досвід для України. URL: cyberleninka.ru

Основи ІТ права: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 208 с.

Орлов О. В. Раздорожная С. В. Становлення інституту електронного урядування: національні перспективи та досвід зарубіжних країн. URL: conf.inf.od.ua

Ромашенко Е. О. Електронний уряд – нова модель інформаційного суспільства. URL: irbis-nbuv.gov.ua

**ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ,
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

№ п/п	Т е м а	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
1	Публічне адміністрування й публічна служба в умовах розвитку інформаційного суспільства. Загальні положення забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування	18	4	4	10
2	Документ як первинна структурна одиниця інформаційних ресурсів. Інформаційна культура публічних службовців	16	2	4	10
3.	Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування	24	6	6	12
4	Державне управління цифровою трансформацією й напрями вдосконалення державної служби	14	2	2	10
5	Теоретичні, правові й технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні	14	2	2	10
6	Електронне урядування : сутність, шляхи і напрями реалізації. Електронна взаємодія органів публічного адміністрування як складові е-урядування	14	4	4	10
7.	Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері	16	2	2	10
Разом:		120	22	26	72

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Публічне адміністрування й публічна служба в умовах розвитку інформаційного суспільства. Загальні положення забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування

(практичне заняття)

Питання для обговорення

1. Інформація й інформаційне суспільство : ознаки й етапи формування. Інформація як основа публічного адміністрування, її функції.

2. Поняття і класифікація інформаційних ресурсів у сфері публічного адміністрування.

3. Система і принципи інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування. Види інформації, яка використовується у сфері публічного адміністрування.

4. Вимоги, які висуваються до інформаційної культури публічних службовців.

5. Етичні засади інформаційної діяльності в органах публічного адміністрування.

Завдання

1. Розкрийте зміст основних ознак інформації, заповніть другий стовпчик даної таблиці:

Характеристики	Змістовне наповнення
<i>1</i>	<i>2</i>
1. Якісні	
достовірність	
релевантність	
пертинентність	
адекватність	

<i>1</i>	<i>2</i>
2. Кількісні	
достатність (повнота) інформації	
точність інформації	
3. Ціннісні	
своєчасність інформації	
актуальність інформації	

Спираючись положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у господарській діяльності», наведіть приклади наповнення відповідних розділів таблиці.

2. Проаналізуйте положення законів України «Про інформацію» і «Про електронні документи та електронний документообіг» й заповніть наведену таблицю класифікації інформаційних ресурсів:

Підстави класифікації	Види інформаційних ресурсів
1. За змістом	
2. За видом матеріального носія	
3. За сприйняттям	
4. За режимом доступу	
5. За формою власності	

3. Виходячи з результатів аналізу функцій Міністерства юстиції України, визначте основні інформаційні ресурси, необхідні для забезпечення його діяльності. Виходячи з положень Закону України «Про державну статистику», назвіть форми державних статистичних спостережень, які складає Міністерство юстиції України.

Список нормативно-правових актів і літератури

Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. № 2657
ХП. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 12. Ст. 86.

Про звернення громадян: Закон України від 05.10.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 257.

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.04.1994 р. № 80/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.

Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1994 р. № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України* 1994. № 22–23. Ст. 199.

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.13 р. № 386-р. URL: zakon3.rada.gov.ua /laws/show/386—2013.

Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр.: Закон України від 9.01.2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 12. Ст.102.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon/rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

Битяк Ю. П., Червякова О. Б. Державне управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Правова система України: історія, стан та перспективи*: у 5 т. Харків: Право, 2008. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. С. 342–365.

Коломоєць Т. О., Гришак С. В. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу: монографія. Дніпропетровськ, НГУ. 2013. 164 с.

Информационное общество: сб. Москва: ООО «Издательство АСТ». 2004. 507 с.

Эндрю Кин. Ничего личного. Как социальные сети, поисковые системы и спецслужбы используют наши персональные

данные / пер. с англ. Москва: Альпина Паблишер, 2016. 224 с.

Мануель Кастельс. Интернет Галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ: Ваклер, 2007. 290 с.

Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: навч. посібник. Київ: МАУП, 2002. 224 с.

Национальные модели информационного общества / отв. ред. и сост. Е. Л. Варганова. Москва: изд-во ИКАР, 2004. 412 с.

Ніколс Том. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими / пер з англ. Є. Кузнецової. Київ: Наш формат, 2019. 238 с.

Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 663 с.

Сінглер П. В., Брукінг Емерсон Т. Війна лайків. Зброя в руках соціальних мереж / пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля». 2019. 318 с.

Химиця Н. О. Інформаційна діяльність в органах державної влади та управління: навч. посібник. Львів, Вид-во Львівської політехніки, 2014. 148 с.

Ханс-Дітер Кюблер. Міфи про суспільство знань. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 264 с.

Інтернет-ресурси :

1. Стандартизований навчально-методичний комплекс (бібліотека НЮУ). URL: <http://library.nulau.edu.ua/>

2. Рада Європи. URL: <http://www.coe.kiev.ua>

3. Конституційний Суд України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>

4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>

5. Європейський суд з прав людини. URL: <http://echr.coe.int>

6. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.rada.gov.ua>

7. Міністерство юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>

Тема 2. Документ як первинна структурна одиниця інформаційних ресурсів

(практичне заняття)

Питання для обговорення

1. Поняття «документи у сфері публічного адміністрування». Документи як первинні структурні одиниці інформаційних ресурсів.
2. Види документів і документообігу у сфері публічного адміністрування.
3. Властивості документів та забезпечення їх юридичної сили.

Завдання

5. *Ознайомтеся з положеннями наказу Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 571 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів і органів місцевого самоврядування, інших установ й організацій із зазначенням строків зберігання документів». Назвіть, які основні документи організаційного й контрольного характеру створюються й зберігаються в установах Мін'юсту України.*

6. *Проаналізуйте положення Закону України «Про державну службу», наказу Нацдержслужби України від 22.03.2016 р. № 64 «Про затвердження Порядку ведення та зберігання особових справ державних службовців». Назвіть документи, які формуються в особовій справі державного службовця, охарактеризуйте їх за інформаційними та юридичними властивостями.*

7. *Спираючись на результати аналізу положень Законів України «Про Національну поліцію», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»,*

зробить висновки про порядок доступу до інформації, яка накопичується в процесі діяльності органів публічного адміністрування.

8. Виходячи з положень регламенту Кабінету Міністрів України, назвіть стадії підготовки та прийняття: а) актів КМУ; б) проєктів законів. Охарактеризуйте їх змістовне наповнення.

Примітка: для навчальних цілей розглядаються окремі питання теми 2.

Список нормативно-правових актів і літератури :

Про інформацію : Закон України від 02.10.92 р. № 2657-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 86.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України* 2010. № 34. Ст. 481.

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон від 23.12.97 р. № 776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про обов'язковий примірник документів : Закон України від 09.04.1994 р. № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 22–23. Ст. 199.

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус : Закон України 20.11.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.

Про державну статистику.-Закон України від 17.09.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 43. Ст. 608.

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 400.

Деякі питання документування управлінської діяльності :
Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р.
№ 55. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п>

Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України :
Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р.
№ 950. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-п>

Про затвердження Правил підготовки актів Кабінету
Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від
06.09.2005 р. № 870. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/870-2005-п>

Перелік типових документів, що створюються під час
діяльності органів державної влади та місцевого самоврядуван-
ня, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням
строків зберігання документів : наказ Міністерства юстиції
України від 12.04.2012 р. № 578/5. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12>

Про затвердження Порядку ведення та зберігання осо-
бових справ державних службовців : наказ Національного аге-
нтства з питань державної служби від 22.03.2016 р. № 64. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0567-16>

Белов А. Н., Белов А. А. Делопроизводство и докумен-
тооборот: учебн.пособие. Москва: Эксмо, 2008. 560 с.

Виноградова Г. В. Інформаційне право України: навч.
посібник. Київ: МАУП, 2006. 144 с.

Державна інформаційна політика: навч. посібник /
В. Б. Дзюндзюк, О. І. Крюков, В. А. Ландсман та ін.; за заг. ред.
В. Б. Дзюндзюка. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр»,
2012. 344 с.

Калужинська Ю. В., Троценко Р. В. Історія становлення
документа та його еволюція в електронний документ. *Young
Scientist*. № 11 (26). Part 1. november, 2015. С. 71–73.

Матвієнко О., Цивін М. Основи організації електронно-
го документообігу : навч. посібник. Київ: Центр учбов. л-ри,
2008. 112 с.

Науково-практичний коментар до Закону «Про доступ
до публічної інформації» /за заг. ред. Д. Котляра. Київ:
Вид. «Відродження», USAID, 2012. 335 с. URL:

[//www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7dd/95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/](http://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7dd/95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/)

Піддубна Л. П. Документ та його основні характеристики: сутність поняття, властивості, атрибути. *Науковий вісник Академії муніципального управління*: зб. наук. праць. 2012. С. 165–172.

Червякова Е. Б. Протокол об административном правонарушении как документ: существенные признаки и требования, предъявляемые к нему (в соавт.). *LEGEA SI VIATA*. Octombrie, 2016. С. 77–81.

Швецова-Водка Г. М. Документознавство: словник-довідник термінів понять: навч. посібник. Київ: Знання, 2012. 319 с.

Тема 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування

(практичне заняття № 1)

Питання для обговорення

1. Поняття й нормативно-правові засади режимів обігу інформації у сфері публічного адміністрування.
2. Поняття, принципи й організаційно-правові засади забезпечення доступу громадян до публічної інформації, яка обертається в органах публічного адміністрування.
3. Міжнародні стандарти доступу до публічної інформації та гарантії їх забезпечення.
4. Судова практика захисту інформаційних прав громадян.

Завдання

9. Студент юридичного університету М. за результатами практики у регіональному Центрі надання вторинної правової допомоги Мін'юсту надав для захисту такі матеріали практики:

Положення про регіональний Центр; копії : наказу про розподіл обов'язків між співробітниками Центру, договору з адвокатом

Г. про надання вторинної правової допомоги, наказу про притягнення до дисциплінарної відповідальності співробітника Центру А., протоколу оперативної наради у керівника Центру з обговоренням результатів роботи Центру за рік, матеріалів скарги гр. Ш. на неякісну правову допомогу, яка надавалася йому адвокатом Центру Г., особової справи співробітника Центру Л., довідку про присутність на особистому прийомі громадян керівником Центру.

Проаналізуйте правовий режим доступу до вказаних документів і визначте правомірність дій студента М. Чи є серед наведених документів такі, що становлять публічну інформацію? Відповідь обґрунтуйте із посиланням на чинне законодавство.

10. *Ознайомтеся з приписами Закону «Про доступ до публічної інформації», Положення про Міністерство юстиції України, назвіть інформацію, яка обертається в системі Мін'юсту й підлягає оприлюдненню.*

11. *За допомогою Єдиного державного реєстру судових рішень знайдіть за вказівкою викладача 1-2 конкретні постанови апеляційного адміністративного суду по справах за позовами осіб про порушення права на доступ до публічної інформації. Зробіть правовий аналіз даної справи.*

Список нормативних актів і літератури

Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. № 2657-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 86.

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.97 р. № 776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

Про звернення громадян : Закон України від 05.10.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 257.

Анисимцев Н. Транспарентность административно-государственного управления: японский вариант. *Международний журнал «Проблемы теории и практики управления*. 2001. № 6. С. 1/6-6/6.

Галай В. О. Урегулювання доступу до публічної інформації в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Адміністративне право і процес*. 2015. № 1. С. 48–54.

Гурковський В. І. Шляхи адаптації світового досвіду розвитку транспарентності публічного адміністрування до українських реалій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 15. С. 91–93.

Йоханнесбурські принципи «Національна безпека, свобода висловлення думки та доступ до інформації; Актикль 19 - Всесвітня кампанія за свободу висловлення думки. URL: <http://hrlibrary/umtn/edu/instree/Rjohannesburg.html>;

Касперський І., Марущак А. Суспільна значимість як підстава поширення інформації з обмеженим доступом. *Право України*. 2006. № 4. С. 107–110/

Кормич Б.А. Інформаційне право : підручник. Харків: БУРУН і К, 2011. 334 с.

Науково-практичний коментар до Закону «Про доступ до публічної інформації» /за заг. ред. Д. Котляра. Київ: Вид. «Відродження», USAID, 2012. 335 с. URL: <http://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7dd/95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/pdf>

Про стан додержання та захист прав і свобод людини і громадянина в Україні : Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Київ, 2017. 647 с. (р/ 1).

Рекомендація № R (81) 19 Комітету Міністрів для держав-членів РЄ про доступ до інформації, що знаходиться у розпорядженні державних органів від 25.11.1981. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a#Text.

Пилаєва В. М. Реалізація принципу транспарентності ді-

яльності органів виконавчої влади: європейський досвід. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 6-1. Т. 3. С. 23–29.

Ромащенко В. Правовое регулирование информационного общества: деятельность Европейского Союза. *Legea si viata*. Octombrie. 2016. С. 103–108.

Сухан І. В. Система адміністративно-правового механізму забезпечення права громадян на вільний доступ до інформації про стан довкілля. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 5. С. 220–223.

Скок П. В. Доступ до інформації з обмеженим доступом. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 2. С. 150–152.

Червякова О. Б. Вплив корупційних ризиків на забезпечення доступу до інформаційних ресурсів: постановка питання. *Проблеми законності*. 2015. Вип. 128. С. 227–234.

(практичне заняття № 2)

Питання для обговорення

1. Право особи на приватність, його складники.
2. Поняття «персональні дані», їх складники.
3. Загальні й особливі вимоги до обробки персональних даних.
4. Права суб'єкта персональних даних і гарантії їх забезпечення.
5. Контроль за дотриманням законодавства про захист персональних даних.

Завдання

12. Торговельне підприємство «Лавка смаків» оголосило про проведення акції і надання 10% знижки пенсіонерам на увесь торговельний асортимент. Учасники акції пред'являли пенсійні посвідчення, які адміністратор підприємства ксерокопіював. На запитання відвідувачів про мету такої діяльності вони отримали відповідь : «Для обліку учасників акції». Гр. Ш.

зажадав пояснень із питань про місцезнаходження своїх персональних даних, мету їх обробки, місцезнаходження їх володільця, а також можливості реалізації інших прав, передбачених ст. 8 Закону «Про захист персональних даних.

Зробіть юридичний аналіз ситуації і підготуйте вмотивовану відповідь гр. Ш.

13. Виходячи з положень Закону «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», *назвіть нормативно-правові акти, які мав прийняти Кабінет Міністрів України для реалізації окремих положень Закону. З'ясуйте, чи відповідає такий рівень регулювання засад захисту персональних даних вимогам міжнародно-правових норм.*

14. *Проаналізуйте зміст Щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і назвіть типові порушення прав громадян на інформаційну приватність. Яких заходів вжито Уповноваженим ВРУ з усунення порушень прав громадян на інформаційну приватність.*

Список нормативних актів та літератури

Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. № 2657-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 86.

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.97 р. № 776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

Про звернення громадян: Закон України від 05.10.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 257;

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України 20.11.2012 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.

Конвенція РЄ про захист осіб щодо автоматизованої обробки даних особистого характеру від 28.01.1981 р. № 108. URL: http://zakon3/rada/gov/ua/laws/show/v1_02715-14

Рішення Конституційного Суду України від 30.10.97 р. у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К. Г. Устименка). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-197#Text>

Рішення Конституційного Суду України від 20.02.2012 р. у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/law/show/v002p-710-12>

Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних: наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 р. № 1/02-14. URL: http://zakon3/rada/gov/ua/laws/show/v1_02715-14

Порядок повідомлення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про обробку персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних, про структурний підрозділ або відповідальну особу, що організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних при їх обробці, а також оприлюднення вказаної інформації: наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 р. № 1/02-14. URL: http://zakon3/rada/gov/ua/laws/show/v1_02715-14

Справа «Заїченко проти України» (№ 2) / остаточне рішення ЄСПЛ від 06.07.2015 р. URL: http://zakon3/rada/gov/ua/laws/show/9-14_a87#Text

О защите персональных данных : Закон Республики Молдова от 08.07.2011 г. URL: <http://lex.justice.md/ru/340495>

О защите персональных данных : Закон Польши от 29.08.1997 г. URL: http://lib/rada/gov.ua/static/LIBRARY/catalog/law/polpers_dan/html

Брижко В. М. Організаційно-правові питання захисту персональних даних: автореф. дис. ... канд. юрид наук: 12.00.07. Ірпінь, 2004. 20 с.

Мельник К.С. Теоретико-правовий зміст терміна «персональні дані». *Інформаційне право*. 2013. № 3. С. 49–57.

Волох О.К. Обробка персональних даних закладами охорони здоров'я. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 1. С. 162–165.

Червякова О. Б. Закон України «Про захист персональних даних»: проблеми та шляхи удосконалення. *Проблеми законності*. 2013. Вип. 122. С. 106–116.

Червякова О. Б. Право неповнолітніх на персоналізовану інформацію потребує захисту. *Вісник прокуратури*. 2007. № 10. С. 80–85.

(практичне заняття № 3)

Заняття проводиться у формі «круглого столу», присвяченого аналізу вітчизняного законодавства через призму європейських стандартів доступу громадян до публічної інформації й захисту персональних даних. Зокрема, для підготовки наукових доповідей студентам пропонується обговорити наступні питання :

1. Основні напрямки удосконалення вітчизняного законодавства щодо доступу громадян до публічної інформації.

2. Гарантії забезпечення прав громадян на доступ до публічної інформації та проблеми їх реалізації.

3. Право особи на приватність крізь призму нормативно-правових засад захисту персональних даних: шляхи удосконалення законодавства.

Перелік питань є орієнтовним. Студенти можуть ініціювати обговорення й інших питань, виходячи із тематики «круглого столу».

Список нормативних актів та літератури

Рекомендація Rec(2002) Комітету Міністрів РЄ «Про доступ до офіційних документів». URL: [www.coe.kiev.ua/docs/km/r\(2002\)2.htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r(2002)2.htm)

Рекомендація R (81) 19 Комітету Міністрів РЄ від 25.11.81 р. про доступ до інформації, що знаходиться у розпорядженні державних органів / Центр демократії та верховенства права: URL: http://zakon3/rada/gov/ua/laws/show/994_a33#Text

Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти : науково-практичний посібник. Київ: К.І.С., 2015. 220 с.

Резолюція Комітету Міністрів РЄ № 1165 (1998) «Про право на недоторканість приватного життя»: URL: http://zakon/rada/gov/ua/laws/show/994_a33#Text

Рекомендація R (99) 5 Комітету Міністрів РЄ щодо захисту недоторканості приватного життя в Інтернеті від 23.02.1999: URL: http://zakon/rada/gov/ua/laws/show/994_357#Text

Ахтирська Н., Філатов В., Фулей Т., Хембах Х. Стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: стандарти застосування при здійсненні правосуддя. Київ: Істина, 2011. 200 с.

Буртник Х. Конфіденційна інформація, інформація про особу та персональні дані: співвідношення і регулювання. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/confidentsijna-informatsiya>

Конвенція РЄ про доступ до офіційних документів (офіційний переклад) від 12.07.2018 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/konventsija-rady-yevropy-pro-dostup>

Тема 4. Державне управління цифровою трансформацією й напрямом вдосконалення державної служби

(практичне заняття)

Питання для обговорення

1. Поняття цифрової трансформації й мета її запровадження в Україні.

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 р. Основні цілі цифрового розвитку.

3. Принципи цифровізації та їх зміст.

4. Основні напрями цифрового розвитку України (е-освіта, е-демократія, державна служба, життєдіяльність міст та ін.).

5. Роль Міністерства цифрової трансформації України у забезпеченні формування та реалізації державної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні.

З а в д а н н я

15. Проаналізуйте положення Концепції розвитку цифрової економіки й суспільства України на 2018-2020рр., Закону України « Про державну службу», визначте основні напрямки цифровізації державної служби.

З'ясуйте, які нормативно-правові акти має прийняти Кабінет Міністрів України для запровадження функціонування е-державної служби. Назвіть нормативно-правові акти, які вже прийняті, проаналізуйте їх зміст.

16. Проаналізуйте складники Плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. і з'ясуйте стан їх виконання.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в і л і т е р а т у р и

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністру України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856.-Р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-p>.

Про затвердження Концепції «КИЇВ СМАРТ СІТІ 2020» / рішення Київської міської ради від 21.11.2017 р. № 500/3507. URL : kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2nst/2cb8.nst/2cb8

Програма діяльності Кабінету Міністрів України: схвал.

Постановою Верховної Ради України від 04.10.2019 р. № 188-IX. *Голос України*. 2019, 12 октября.

Андрієнко А.О. Концепція «розумного міста»: уточнення ключових понять у контексті забезпечення розвитку великого муніципального утворення. *Аспекти публічного правління*. Т. 6. № 8. 2018. С. 24–34.

Воронкова В. Г., Романенко Т. П., Андрюкайтене Р. Генеза від інформаційного суспільства до «SMART-суспільства» в контексті історичної еволюції сучасного світу: теоретико-концептуальний контекст. *Гілея: науковий вісник*. Зб. наук. пр. Київ: Гілея, 2017. Вип. 116(1). С. 128–133.

Малюхов О. С., Гайдученко С.О. SMART-місто як сучасна модель суспільної трансформації. URL: eprints/kname/edu/ua/51022/1/ilovepdf_com-173-175pdf

Маматова Т. В. Концепція «розумної територіальної громади» в контексті забезпечення інтелектуалізованого місцевого розвитку. *Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад*. Дніпро, 2019. С. 1–3.

Мужанова Т. М. «Розумне місто» як інноваційна модель управління. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 2 (20). С.116–122.

Пінь А.М. Концепція розумного міста в контексті розвитку інноваційного управління. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. Вип.4. 2018. С. 115–118.

Позднякова А. М. Впровадження концепції розумних сталих міст в Україні: особливості та рекомендації. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 2 (70). 2019. С. 49–57.

Попова А.О. Світовий досвід та можливості імплементації SMART-технологій в містобудування України. *Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє*: матеріали Наук.-практ. інтернет-конф. КНЕУ, березень 2017. С. 248–251.

Титаренко О. Кібербезпека «розумного» міста. URL: [www.dbnara dp.ua/konf/konf_dridu](http://www.dbnara.dp.ua/konf/konf_dridu)

Тур О. В. Концепція розумного міста як основа забезпечення сталого розвитку територій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 4 (15). С. 297–300.

Тема 5. Теоретичні, правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні

(самостійна робота)

1. SMART-місто як сучасна модель суспільної трансформації.
2. Міжнародний досвід розвитку «розумних міст» (досвід Сінгапуру, Амстердаму, Чикаго та ін.).
3. Концепція розвитку «розумних міст» в Україні.
4. Правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» в Україні в контексті кращих світових практик.

Список нормативних актів та літератури

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-p>.

Про затвердження Концепції «КИЇВ SMART CITY 2020»: рішення Київської міської ради від 21.11.2017 р. № 500/3507. URL: kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2_nst/2cb8.nst/2cb8

Програма діяльності Кабінету Міністрів України: схвал. Постановою Верховної Ради України від 04.10.2019 р. № 188-ІХ. *Голос України*. 2019, 12 жовтня.

Андрієнко А. О. Концепція «розумного міста»: уточнення ключових понять у контексті забезпечення розвитку великого муніципального утворення. *Аспекти публічного правління*. Т. 6. № 8. 2018. С. 24–34.

Воронкова В. Г., Романенко Т. П., Андрюкайтене Р. Генеза від інформаційного суспільства до «SMART-суспільства» в

контексті історичної еволюції сучасного світу: теоретико-концептуальний контекст. *Гілея: науковий вісник*. Зб. наук. пр. Київ: Гілея, 2017. Вип. 116(1). С. 128–133.

Друкер П. Практика менеджмента. Москва: Вільямс, 2007. 400 с.

Малюхов О. С., Гайдученко С. О. SMART-місто як сучасна модель суспільної трансформації. URL: [eprints/kname.edu/ua/51022/1/ilovepdf_com-173-175pdf](http://eprints/kname.edu.ua/51022/1/ilovepdf_com-173-175pdf)

Маматова Т. В. Концепція «розумної територіальної громади» в контексті забезпечення інтелектуалізованого місцевого розвитку. *Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад*. Дніпро, 2019. С. 1–3.

Мужанова Т.М. «Розумне місто» як інноваційна модель управління. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 2 (20). С. 116–122.

Пінь А. М. Концепція розумного міста в контексті розвитку інноваційного управління. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. Вип. 4. 2018. С. 115–118.

Позднякова А. М. Впровадження концепції розумних сталих міст в Україні: особливості та рекомендації. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 2 (70). 2019. С. 49–57.

Попова А.О. Світовий досвід та можливості імплементації SMART-технологій в містобудування України. *Проблеми регіоналістики : минуле, сучасне, майбутнє*: матеріали Наук.-практ. інтернет-конф. КНЕУ, березень 2017. С. 248–251.

Титаренко О. Кібербезпека «розумного» міста: URL: www.dbnara.dp.ua/konf/konf_dridu...

Тур О. В. Концепція розумного міста як основа забезпечення сталого розвитку територій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. № 4 (15). С. 297–300.

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про електронні довірчі послуги: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 400.

Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради*

України. 1998. № 27. Ст. 181.

Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. *Офіційний вісник України*. 2004. № 44. Ст. 2895.

Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>

Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3/2002. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 15.03.2016 р. № 96/2016. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р. № 2250-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon/rada.gov.ua/laws/show/856-2019-p>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: наказ Держкомінформу України, Держкомзв'язку та інформатизації; Порядок від 25.11.2002 р. № 327/225 (із змін., внесеними згідно з наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення від 16.02.2015 р. № 24/26. URL:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>

Про схвалення Концепції впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 р. № 839-р. *Урядовий кур'єр*, 2017 р., 5 грудня.

Порядок інформаційного обігу між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2017 р. № 878. *Урядовий кур'єр*, 2017 р., 24 листопада.

Деякі питання документування управлінської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. *Урядовий кур'єр*, 2018 р., 7 березня.

Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. *Урядовий кур'єр*, 2018 р., 16 травня.

Порядок проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 432. *Урядовий кур'єр*, 2018 р., 6 червня.

Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2017 р. № 833. *Урядовий кур'єр*, 2017 р., 15 листопада.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon/rada/gov.ua/laws/show/67-2018-p>

Абраменко Ю. Ю., Чикаренко І. А. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: [електрон. зб. наук. пр.]. Вип. 2(2). 2009. URL: http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09_ayyuiu.pdf

Архіпова Є. О. Електронне урядування як форма організації державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток* : [електрон. фах. вид.]. 2015. № 5.

Битяк Ю. П., Червякова О. Б. Організаційно-правові за-

сади державного управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Право України*. 2012. № 3–4. С. 147–166.

Дем'янчук Ю. В. Функціональність влади в інформаційному суспільстві. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 1(7). С. 13–20.

Дубов Д.В., Дубова С.В. Основи електронного урядування: навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 176 с.

Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилияєв та ін.; за ред. А. Г. Семенченка. Київ, ОБСЄ, 2012. 266 с.

Семчук І. В., Мазур В. Г. Електронне управління в органах місцевої влади: стан і шляхи вдосконалення. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 106–112.

Тітов С. В., Тітова О. В. Web-сайти органів місцевого самоврядування як складова впровадження е-урядування в Україні. *Вісник ХДАК: зб. наук. пр.* Харків: ХДАК, 2012. Вип. 39. С. 144–153.

Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики: [монографія] / Р. А. Калюжний, В. О. Шамрай, М. Я. Швець та ін.; за ред. Р. А. Калюжного та В. О. Шамрая. Київ: КВЦ, 2002. 296 с.

Інформаційне суспільство. Дефініції / В. М. Брижко, О. М. Кальченко, В. С. Цимбалюк та ін. Київ: Інтеграл, 2002. 220 с.

Тема 6¹. Електронне урядування : сутність, шляхи й напрями реалізації

(практичне заняття)

Питання для обговорення

1. Електронне урядування як інструмент розвитку інформаційного суспільства.

2. Принципи і завдання е-урядування. Законодавче й організаційне забезпечення розвитку електронного урядування в Україні.

3. Електронний уряд як головний складник електронного урядування.

4. Форми реалізації електронного уряду.

З а в д а н н я

17. Проаналізуйте приписи нормативно-правових актів, складіть етапізацію запровадження електронного урядування в Україні й зробіть їх змістовне наповнення.

18. Вивчіть положення Постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» і шляхом обстеження веб-порталів окремих міністерств зробіть висновки про стан виконання цієї та інших постанов КМУ з цих питань.

Примітка: для навчальних цілей тема б розбита на дві підтеми, а саме б¹ і б².

Список нормативних актів та літератури

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про електронні довірчі послуги: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст.400.

Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27. Ст. 181.

Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. *Офіційний вісник України*. 2004. № 44. Ст. 2895.

Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>

Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3/2002. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 15.03.2016 р. № 96/2016. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р. № 2250-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п>.

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: наказ Держкомінформу України, Держкомзв'язку та інформатизації; Порядок від 25.11.2002 р. № 327/225 (із змін., внесеними згідно з наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення від 16.02.2015 р. № 24/26. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>

Про схвалення Концепції впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1.12.2017 р. № 839-р. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 5 грудня.

Порядок інформаційного обігу між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2017 р. № 878. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 24 листопада.

Деякі питання документування управлінської діяльнос-

ті: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 7 березня.

Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 16 травня.

Порядок проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 432. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 6 червня.

Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2017 р. № 833. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 15 листопада.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації. розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>

Абраменко Ю. Ю., Чикаренко І. А. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: [електрон. зб. наук. пр.]. Вип. 2(2). 2009. URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ayyriu.pdf>

Архіпова Є. О. Електронне урядування як форма організації державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*: [електрон. фак. вид.]. 2015. № 5.

Битяк Ю. П., Червякова О. Б. Організаційно-правові застави державного управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Право України*. 2012. № 3–4. С. 147–166.

Дем'янчук Ю. В. Функціональність влади в інформаційному суспільстві. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 1(7). С. 13–20.

Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування: навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 176 с.

Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / С. В. Дзюба, І. Б. Жилиєв та ін.; за ред. А. Г. Семенченка. Київ, ОБСЄ, 2012. 266 с.

Семчук І. В., Мазур В. Г. Електронне управління в органах місцевої влади: стан і шляхи вдосконалення. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 106–112.

Тітов С. В., Тітова О. В. Web-сайти органів місцевого самоврядування як складова впровадження е-врядування в Україні. *Вісник ХДАК*: зб. наук. пр. Харків: ХДАК, 2012. Вип. 39. С. 144–153.

Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики: [монографія] / Р. А. Калюжний, В. О. Шамрай, М. Я. Швець та ін.; за ред. Р. А. Калюжного та В. О. Шамрая. Київ: КВІЦ, 2002. 296 с.

Інформаційне суспільство. Дефініції / В. М. Брижко, О. М. Кальченко, В. С. Цимбалюк та ін. Київ: Інтеграл, 2002. 220 с.

Тема 6². Електронна взаємодія органів виконавчої влади й електронний документообіг як складові електронного урядування

(круглий стіл)

1. Поняття й мета створення системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

2. Електронний документ й електронний документообіг як основа електронної взаємодії органів виконавчої влади.

3. Міжнародні стандарти електронної взаємодії й досвід інших країн у запровадження електронної взаємодії в усіх сферах суспільного життя.

Список нормативних актів і літератури

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про електронні довірчі послуги: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 400.

Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 27. Ст. 181.

Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1453. *Офіційний вісник України*. 2004. № 44. Ст. 2895.

Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 р. № 208. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>

Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3/2002. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 15.03.2016 р. № 96/2016. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р. № 2250-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-p>.

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: наказ Держкомінформу України, Держкомзв'язку та ін-

форматизації; Порядок від 25.11.2002 р. № 327/225 (із змін., внесеними згідно з наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення від 16.02.2015 р. № 24/26. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>

Про схвалення Концепції впровадження інформаційної системи управління людськими ресурсами в державних органах та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 р. № 839-р. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 5 грудня.

Порядок інформаційного обігу між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2017 р. № 878. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 24 листопада.

Деякі питання документування управлінської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 7 березня.

Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 16 травня.

Порядок проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 432. *Урядовий кур'єр*. 2018 р., 6 червня.

Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2017 р. № 833. *Урядовий кур'єр*. 2017 р., 15 листопада.

Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації. розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon/rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

Абраменко Ю. Ю., Чикаренко І. А. Зарубіжний досвід е-

урядування та проблеми його імплементації в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: [електрон. зб. наук. пр.]. Вип. 2(2). 2009. URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ayupiu.pdf>

Архіпова Є. О. Електронне урядування як форма організації державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*: [електрон. фах. вид.]. 2015. № 5.

Битяк Ю. П., Червякова О. Б. Організаційно-правові засади державного управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Право України*. 2012. № 3–4. С. 147–166.

Дем'янчук Ю. В. Функціональність влади в інформаційному суспільстві. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 1(7). С. 13–20.

Дубов Д. В., Дубова С. В. Основи електронного урядування: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 176 с.

Електронне урядування. Опорний конспект лекцій / Дзюба С. В., Жилияєв І. Б. та ін.; за ред. А. Г. Семенченка. Київ, ОБСЄ, 2012. 266 с.

Семчук І. В., Мазур В. Г. Електронне управління в органах місцевої влади: стан і шляхи вдосконалення. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 106–112.

Тітов С. В., Тітова О. В. Web-сайти органів місцевого самоврядування як складова впровадження е-врядування в Україні. *Вісник ХДАК*: зб. наук. пр. Харків: ХДАК, 2012. Вип. 39. С. 144–153.

Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики: монографія / Р. А. Калюжний, В. О. Шамрай, М. Я. Швець та ін.; за ред. Р. А. Калюжного та В. О. Шамрая. Київ: КВІЦ, 2002. 296 с.

Інформаційне суспільство. Дефініції / В. М. Брижко, О. М. Кальченко, В. С. Цимбалюк та ін. Київ: Інтеграл, 2002. 220 с.

Тема 7. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

(практичне заняття у формі ділової гри)

Питання для обговорення

1. Загальні засади й підстави адміністративної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері.
2. Склад адміністративних правопорушень і порядок провадження у справах такої категорії.
3. Аналіз судової практики розгляду справ про адміністративні правопорушення в інформаційній сфері.

Завдання

Голова ГО «Громадський актив» гр. К. 29 січня п.р. звернулася до міської ради із запитом про надання інформації про стан використання коштів місцевого бюджету на підтримку соціальної сфери міста. Через п'ять днів вона отримала відповідь за підписом заступника голови міської ради із соціальних питань гр. Ж. наступного змісту: «У зв'язку з тим, що у запиті відсутній Ваш особистий підпис, у наданні інформації відмовлено». Гр. К. звернулася зі скаргою до представника Уповноваженого ВРУ з прав людини, який склав протокол про адміністративне правопорушення щодо заступника голови міської ради гр. Ж. за ч. 2 ст.212³ КУпАП. Протокол разом із матеріалами перевірки надіслано до суду 15 березня п.р.

Зробіть правовий аналіз ситуації. Складіть проєкт запису гр. К., проєкт її скарги, проєкт протоколу про адміністративне правопорушення. Визначте перелік доказів по справі і складіть проєкт постанови суду за наслідками її розгляду.

Учасники ділової гри : Голова ГО «Громадський актив» гр. К.; заступник голови міської ради гр. Ж.; представник Уповноваженого ВРУ гр. Ю., суддя місцевого суду гр. У.

Список нормативних актів і літератури

Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. № 2657 ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. Ст. 86.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.

Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.

Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-ХП. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 1. Ст. 1.

Про звернення громадян: Закон України від 05.10.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 257.

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон від 23.12.97 р. № 776/97. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

Про електронні документи та електронний документо-обіг : Закон України від 22.05.2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.

Про захист інформації в інформаційно-телекомунікацій-них системах: Закон України від 05.04.94 р. № 80/94-ВР. *Відо-мості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст. 286.

Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09.04.1994 р. № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради Украї-ни*. 1994. № 22–23. Ст. 199.

Про порядок оформлення матеріалів про адміністратив-ні правопорушення: наказ Уповноваженого Верховної Ради з прав людини від 16.02.2015 р. № 3/02-15: URL: www/ombudsman.gov.ua.

Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посібник / О. В. Кузьменко та ін. Київ: Центр учб. літ., 2016. 388 с.

Заярний О. А. Адміністративна караність правопору-шень в інформаційній сфері: деякі проблеми доктринального визначення та законодавчого забезпечення. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 2. С. 118–127.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Опис предмета курсу «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування»

Курс	Рівень, галузь, спеціальність	Характеристика навчального курсу (структура залікового кредиту)
Кількість кредитів ECTS: 4,5	«Магістр» 08 «Право»	Лекції: 11 Практичні заняття: 13
Загальна кількість годин: 122	081 «Право»	Самостійна робота: 96 Види контролю: поточний контроль (ПК), залік

Організація поточного контролю

Поточний контроль знань (далі – ПК) здійснюється під час проведення практичних занять. Завданням ПК є перевірка розуміння й засвоєння студентами матеріалу навчальної дисципліни, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити теми курсу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктом ПК знань студентів є:

– систематичність й активність роботи на лекціях, практичних заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, рівень знань, активність при обговоренні питань тем курсу, інші форми роботи);

– виконання завдань для самостійного опрацювання.

Оцінювання результатів ПК здійснюється викладачем після вивчення всіх тем програми.

Компонентами оцінювання ПК студента є:

– від 0 до 15-ти балів за результатами роботи на практичних заняттях;

– від 0 до 15-ти балів за виконання індивідуальних завдань.

Підсумковий бал за результатами ПК визначається на останньому практичному занятті відповідного навчального семестру.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів із навчальної «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування» здійснюється на основі результатів ПК, результатів виконання індивідуальних завдань і підсумкового контролю знань студентів (*далі* – ПКЗ). Результати ПК та індивідуальних завдань студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.

ПКЗ проводиться у формі заліку.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування», формуванню у них умінь та навичок самостійно одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- опрацювання літератури відповідно до тем лекцій;
- підготовка до практичних занять, виконання завдань за темами практичних занять;
- робота в інформаційних мережах;
- складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

Під час самостійної роботи студент повинен опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативно-правові акти, практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем. Формами індивідуальних завдань студентів можуть бути:

- анотування прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;
- конспектування монографічної літератури з тематики навчальної дисципліни;
- підготовка рефератів та їх презентація на практичних заняттях;
- розкриття змісту термінів, які використовуються при вивченні навчальної дисципліни;
- зібрання постатейного матеріалу та письмовий аналіз статті (статей) законів України;
- робота в студентському науковому гуртку, підготовка наукових доповідей та їх презентація на засіданнях наукового гуртка, опублікування наукових статей та тез наукових доповідей, участь у конференціях, круглих столах тощо.

Форму та тематику індивідуального завдання студент визначає на початку навчального року за погодженням з кафедрою. Результати виконання індивідуального завдання оцінюються викладачем, який веде практичні заняття в академічній групі.

З М І С Т

Вступ.....	3
Програма навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування»	5
Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять та самостійної роботи.....	15
Завдання до практичних занять й самостійної роботи.....	16
Тема 1. Публічне адміністрування та публічна служба в умовах розвитку інформаційного суспільства. Загальні положення забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування.....	16
Тема 2. Документ як первинна структурна одиниця інформаційних ресурсів.....	20
Тема 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування.....	23
Тема 4. Державне управління цифровою трансформацією та напрямки вдосконалення державної служби.....	30
Тема 5. Теоретичні, правові й технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart city) в Україні.....	33
Тема 6. Електронне урядування : сутність, шляхи та напрямки реалізації	37
Тема 6. Електронна взаємодія органів виконавчої влади та Електронний документообіг як складові електронного урядування.....	41
Тема 7. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.....	45
Поточний контроль знань студентів.....	47
Критерії оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення публічного адміністрування».....	48
Самостійна робота студентів	49
Індивідуальні завдання.....	49

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ВИВЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ»**

для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч **ЧЕРВЯКОВА** Олена Борисівна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *Л. М. Русанова*

Комп'ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*